

Kai Kunnari

Erityiset etuudet Näätämöjoen vesistössä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Insinööri (AMK)

Maanmittaustekniikka

Insinöörityö

14.4.2023

Tiivistelmä

Tekijä:	Kai Kunnari
Otsikko:	Erityiset etuudet Näätämöjoen vesistössä
Sivumäärä:	26 sivua + 1 liite
Aika:	14.4.2023
Tutkinto:	Insinööri (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Maanmittaustekniikka
Ohjaajat:	Yliopettaja Aune Rummukainen

Tämän insinööriyön tarkoitus oli koota yhteen tiedot erityisistä etuuksista Inarin ja Utsjoen kuntien alueella sijaitsevassa Näätämöjoen vesistössä. Erityinen etuus tarkoittaa oikeutta käyttää toisen kiinteistöä tai muuta rekisteriyksikköä jollain sille määrättyllä tavalla. Erityiset etuudet ovat osa Suomen kiinteistöjärjestelmän historiaa, eikä niitä ei ole voinut syntyä kiinteistömuodostuksen piirissä enää vuoden 1895 jälkeen.

Tässä insinööriyössä erityisten etuuksien ja niiden taustojen selvittämisessä hyödynnettiin alan oikeustieteellistä kirjallisuutta ja aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä. Taus-tatutkimusta täydennettiin vielä Pohjois-Lapin historiaan ja Näätämöjoen vesistön nykyisiin olosuhteisiin liittyvillä tiedoilla. Itse etuus selvitys tehtiin paikallistamalla Maanmittauslaitoksen Kiinteistötietopalvelusta kaikki vesistönsisäiset erityiset etuudet ja tarkastelemalla niihin liittyvien rekisteriyksiköiden olennaisia ominaisuuksia. Tämän jälkeen etuusalueista tehtiin QGIS-ohjelmistossa karttatasot, minkä jälkeen etuudet yksilöitiin ja niiden ominaisuustietoihin liitettiin tutkimuksen kannalta oleelliset asiat. Jotta etuusalueet saatiin esitettyä riittävän selkeästi, ne rajattiin vielä erillisille suu-rempimittakaavaisille aluekartoille. Lisäksi kunkin alueen käyttöoikeusyksiköiden tiedot koottiin taulukoiksi.

Selvityksessä kävi ilmi, että kaikki Näätämöjoen vesistön erityiset etuudet ovat alue-maisia yhteisiä kalastusoikeuksia ja että niitä on 52, kaikkiaan 56 alueeseen jakautu-neena. Valtaosa niistä on alle 150 hehtaarin kokoisia ja etuusalueiden osakkaiden määrä vaihtelee kahden ja 88:n välillä. Tarkkoja osakaskohtaisia kalastusoikeusmää-riä ei ole yleisesti määritetty, vaan ilmeisesti osakaskunnat sopivat näistä keskenään. Osakaskohtaisten kalastusoikeusmäärien tarkempi selvittäminen voisi olla mahdolli-nen lisätutkimuksen aihe.

Kestävän kalakantojen hoidon mahdollistamiseksi on hyvä olla selvillä, paljonko ka-lastukseen liittyviä erityisiä etuuksia ja kalastusoikeuksia kullakin vesistöalueella on. Etuuksiin liittyviä kysymyksiä tulee joskus esille myös kiinteistötoimitusten yhtey-dessä. Tätä insinööriyötä voi muun aiheeseen liittyvän tiedon ohessa hyödyntää esim. kalastuslupamäärien tarkkailussa, jotta alueen kalakannat ja sitä kautta paikal-liseen kolttasaamelaiskulttuuriin kuuluva kalastustoiminta pysyvät pitkäjänteisesti kestäväällä tasolla.

Avainsanat: erityiset etuudet, Näätämöjoki, kalastusoikeudet, QGIS

Abstract

Author:	Kai Kunnari
Title:	Usufructs in the Näättäms River Basin
Number of Pages:	26 pages + 1 appendix
Date:	14 April 2023
Degree:	Bachelor of Engineering
Degree Programme:	Land Surveying
Supervisors:	Aune Rummukainen, Principal Lecturer

The goal of this final year project was to gather basic information about usufructs in the Näättäms River basin situated in Northern Finnish Lapland. A usufruct is a right to use another's property or other register unit in a specified practice, and as such it is a relic in the Finnish property system.

The theoretic part of the study was compiled utilizing scientific literature and legislation of the field in question. It was completed with information about both the history and the present circumstances of the basin area. The usufructs themselves and their main characteristics were compiled to maps and tables. The main compiling tools were the Land Information Service administered by the National Land Survey of Finland and geographic information system software QGIS.

As a result, 52 usufructs divided in 56 areas were found. Most of them are under 150 hectares with the amount of shareholders ranging from two to 88. The study can be used as a tool to monitor sustainable fishing in the area, and thus also maintaining the possibilities of fishing as a cultural manifestation of the Skolt Sami people.

Keywords: usufructs, Näättäms River, fishing rights, QGIS

Sisällys

Lyhenteet

1	Johdanto	1
2	E erityiset etuudet	1
2.1	E erityisen etuuden määritelmä	1
2.2	E erityisen etuuden synty	2
2.3	E erityisten etuuksien syntyminen Pohjois-Lapissa	4
3	Näätämöjoen vesistö	5
3.1	Sijainti	5
3.2	Seutu ja väestö	7
3.3	Alueen kalastusoikeuksista	8
3.4	Kalakantojen hoito	9
4	Tutkimus Näätämöjoen vesistön erityisistä etuuksista	9
4.1	Menetelmät ja suoritus	9
4.2	Karttojen tekeminen	12
4.3	Aluekartat ja taulukot	14
4.4	Etuuksien pinta-alat koottuina	22
5	Yhteenveto ja pohdinta	23
	Lähteet	25

Liitteet

Liite 1: Esimerkki kiinteistörekisteriotteesta

Lyhenteet ja selitteet

- isojako: 1700-luvun puolivälin jälkeen Ruotsissa ja siihen kuuluneessa Suomessa toimeenpantu maanjakotoimitus.
- jakokunta: Kiinteistöt, joiden tilukset ovat olleet mukana samassa jakotoimituksessa, esim. isojaossa.
- KTP: *Kiinteistötietopalvelu*. Maanmittauslaitoksen ylläpitämä palvelu esim. Kiinteistötietojärjestelmän, kiinteistökauppojen, rakennuksien ja kiinteistötietojen selaamiseen.
- lompolo: Järvimäinen suvanto joen varrella; käytetään Peräpohjolan murteissa.
- manttaali: Talon veronmaksukyvyn mitta, omistusoikeuden osuus; ollut käytössä eriasteisena 1500-luvulta 1900-luvulle.
- OSM: *OpenStreetMap*. Vapaaehtoisvoimin täydentyvä avoimen lähdekoodin maailmankarttapalvelu.
- QGIS: Ilmainen paikkatieto-ohjelmisto, jolla voi selata, muokata ja analysoida tietoa.
- SQL: *Structured Query Language*. Ohjelmointikieli tietokantojen hallintaan.
- SYKE: Suomen ympäristökeskus.

1 Johdanto

Erityiset etuudet ovat kiinteistöjärjestelmämme historiallinen jäännös, ja niihin liittyviä kysymyksiä nousee joskus esille kiinteistötoimitusten ja joskus myös kalastus- ja vesioikeuteen liittyvien asioiden yhteydessä. Käytännössä on ilmennyt tarvetta järjestellä uudelleen jo syntyneitä etuuksia. [1, s. 33.]

Kestävän kalakantojen hoidon mahdollistamiseksi on hyvä olla selvillä, kuinka paljon kalastukseen liittyviä erityisiä etuuksia milläkin vesistöalueella on, ja Näätämöjoen alueelta tällaista tutkimusta ei ole aiemmin tehty. Tämä insinöörityö kokoaa yhteen tiedot erityisistä etuuksista Näätämöjoen vesistössä. Etuudellisista alueista tehdään karttaesitykset, ja niiden perustiedot kootaan taulukoihin.

Insinöörityössä perehdytään myös erityisen etuuden määritelmään, historiaan ja erityisten etuuksien syntymiseen Ylä-Lapissa 1700–1800-luvuilla sekä Näätämöjoen vesistön alueeseen ja kalastusoikeuksiin.

2 Erityiset etuudet

2.1 Erityisen etuuden määritelmä

Erityinen etuus tarkoittaa oikeutta käyttää toisen kiinteistöä tai muuta rekisteriysikköä jollain sille määritellyllä tavalla. Tällä etuudella on tietty käyttötarkoitus, sijainti ja laajuus, jotka ovat määräytyneet etuuden muodostamisen yhteydessä. Kiinteistönmuodostamislain 2. §:n mukaan erityinen etuus kuuluu kiinteistön ulottuvuuteen. Erityisiä etuuksia on olemassa pääosin vain Lapissa, kun esimerkiksi Etelä-Suomessa ne ovat satunnaisia. Vuonna 2010 tehdyssä kiinteistörekisteritarkastelussa selvisi, että Enontekiön, Utsjoen, Inarin, Kittilän ja Muonion kunnissa on lähes 900 erityistä etuutta. [1, s. 33-35.]

Erityinen etuus muistuttaa luonteeltaan rasiteoikeutta, mutta siinä missä rasitteen tarkoituksena on ilmentää tarpeellisuutta tai jopa välttämättömyyttä

kiinteistön tarkoituksenmukaiseen käyttöön, erityisen etuuden luonne on olla enemmänkin lisäarvoa tuova [1, s. 43].

Etuus voi olla joko yksityinen tai yhteinen. Yksityinen etuus kuuluu vain yhdelle kiinteistölle, kun taas yhteinen erityinen etuus on yhteisesti kahdelle tai useammalle kiinteistölle kuuluva. [1, s. 34.] Etuudellisten osakaskiinteistöjen määrä voi vesialueiden välillä vaihdella muutamasta osakkaasta satoihin [2, s.13]. Joissain tilanteissa etuuteen oikeutettu on jakokunta, ja tällöin erityisen etuuden osuus kuuluu kiinteistön yhteisalueosuuteen [1, s. 34].

Erityisen etuuden sisältönä on tyypillisesti oikeus kalastukseen, koskivoimaan tai maa- ja vesialueen käyttöön toisen kiinteistön alueella. Etuus voi kiinteistön ohella kohdistua myös yhteiseen alueeseen, ja samaan kiinteistöön tai yhteiseen alueeseen voi liittyä useita erityisiä etuuksia. [1, s. 34.]

Kalastamista koskevat erityiset etuudet voidaan lisäksi jakaa kalastuspaikkaan ja kalastukseen kohdistuviin oikeuksiin. Kalastuspaikkaa koskevaan erityiseen etuuteen kuuluu oikeus kalastaa toisen omistaman vesialueen tietyssä kalastuspaikassa. [1, s. 38.]

2.2 Erityisen etuuden synty

Erityiset etuudet ovat aikoinaan syntyneet joko hallinnollisella päätöksellä tai ylimuistaiseen nautintaan vedoten. Kiinteistönmuodostuksen piirissä niitä ei kuitenkaan ole voinut syntyä enää vuoden 1895 osittamisasetuksen voimaantulon jälkeen. [1, s. 46.] Tuon jälkeen vastaavissa tilanteissa alettiin perustaa laissa lueteltujen tyyppien mukaisia rasitteita eli käyttöoikeuksia [1, s. 43].

Hallinnollisiin päätöksiin liittyvien erityisten etuuksien syntytavat vaihtelevat melko paljon. Esimerkkinä Pohjois-Lapin kunnissa vesialueiden piirirajankäynnit ovat olleet ne tilaisuudet, joissa erityiset oikeudet kalastuspaikkaan tai kalastukseen tietyssä kohteessa tai vesistössä on talolle tai jakokunnalle kuuluvina erityisinä etuuksina vahvistettu. Nämä vesipiirirajankäynnit ovat olleet yksi osa ns.

talonperustamistoimenpiteitä, joita 1700–1800-luvuilla on erityisesti Inarin, Utsjoen ja Enontekiön alueille muuttaneiden uudisasukkaiden anomuksista tehty. [3, s. 496–497.]

Ylimuistoinen nautinta on määritelty vuoden 1734 maakaaren 15. luvun 1. §:ssä seuraavasti:

Ylimuistoinen nautinta se on, kun joku on jotakin kiinteätä omaisuutta tahi jotakin oikeutta niin kauan häiritsemättä ja estämättä pitänyt, nauttinut ja viljellyt, ettei kukaan muista eikä tosipuheesta tiedä, miten hänen esi-isänsä tahi saantomiehensä ovat sen ensin saaneet [5, 15. luku, 1. §].

Käytännössä tämä määritelmä tarkoittaa, että nykyisen ja edellisen sukupolven tulee tunnustaa tämä nautinta. Ylimuistoinen nautinta edellyttää myös todellista ja keskeytymätöntä hallintaa, ja siihen vetoavan on kuulunut jatkuvasti käyttää aluetta julkisesti ja havaittavasti. [4, s. 90.] Saman luvun 2. §:n mukaan ylimuistoinen nautinta voi olla voimassa ainoastaan toisessa kylässä sekä kylän rajojen ulkopuolella [5]. Vaikka kiinteistörekisteristä puuttuisikin merkintä erityisestä etuudesta, tällainen etuus voi silti olla olemassa. Se on saattanut jäädä käsittelemättä toimituksessa, tai sitä koskeva merkintä on voinut jäädä kirjaamatta kiinteistörekisteriin. [1, s. 54.]

Ylimuistoisia nautintoja eri etuustyyppeihin voi yleisesti ilmetä edelleenkin, mutta kalastusoikeuksien osalta kuitenkin lain määräyksistä välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta 8. §:ssä määritetään seuraavasti:

Jos jollakin on oikeus erinäiseen kalastuspaikkaan tahi kalastukseen toisen kylän vedessä, on sellaista kalastamisen oikeutta koskeva kanne, ellei sitä oikeutta veden piirirajaa käytäessä ole hyväksytty, vireille pantava viimeistään kolmen vuoden kuluessa rajankäynnistä [6, 8. §].

Koska vesipiirirajankäynnit on tehty Enontekiön, Inarin ja Utsjoen alueilla vuosina 1985–1996, uusia kalastukseen liittyviä erityisiä etuuksia ei voi enää ylimuistoinen nautinnankaan nojalla syntyä [7, s. 39; 8]. Ylimuistoinen nautinta

kalastuspaikkaan on voimassa vain, kun paikan rajat ovat täysin varmat ja luotettavasti osoitettavissa [6, 3. §].

2.3 Erityisten etuuksien syntyminen Pohjois-Lapissa

Asutuksen varhaisina aikoina Ruotsin valtiovallan ajan Suomessa jokainen sai vallata maata vapaasti käytettäväkseen, mutta valtiovalta pyrki kuitenkin vähitellen ottamaan valtaamattomien maiden omistajan aseman itselleen. Suurimpia merkkipaaluja tämän suhteen olivat Ruotsin kuninkaan Kustaa Vaasan julistus vuodelta 1542 sekä metsäasetus vuodelta 1683, joissa haluttiin määrittää kruunun omistusta valtion erämaihin. Isojaon aloittamisen aikoina eli 1700-luvun puolivälissä poliittisessa keskustelussa käsiteltiin laajojen erämaa-alueiden hyödyntämistä. Uudisasuttaminen oli käytännössä ainoa tapa hyödyntää näitä maita, jotka eivät kuuluneet kenellekään maanomistajalle. [9, s. 50-51.]

Kiinteää asutusta syntyi Enontekiön, Inarin ja Utsjoen nykyisille alueille 1700-luvun lopun ja 1800-luvun alun aikana. 1900-luvun alkaessa taloja oli perustettu noin 250, joista 180 taloa oli perustettu 1800-luvun jälkimmäisellä puoliskolla. Uudistaloja syntyi niin etelästä tulleiden suomalaisten asettuessa seudulle kuin joidenkin saamelaisten luopuessa vanhasta siida- eli lapinkyläjärjestelmästä porotalouteen siirtymisen vuoksi. Perustamisen yhteydessä taloille annettiin väliaikaiset manttaalit kylän hallinnasta, ja niiden lopullinen muodostaminen jätettiin isojakoon. [9, s. 51.]

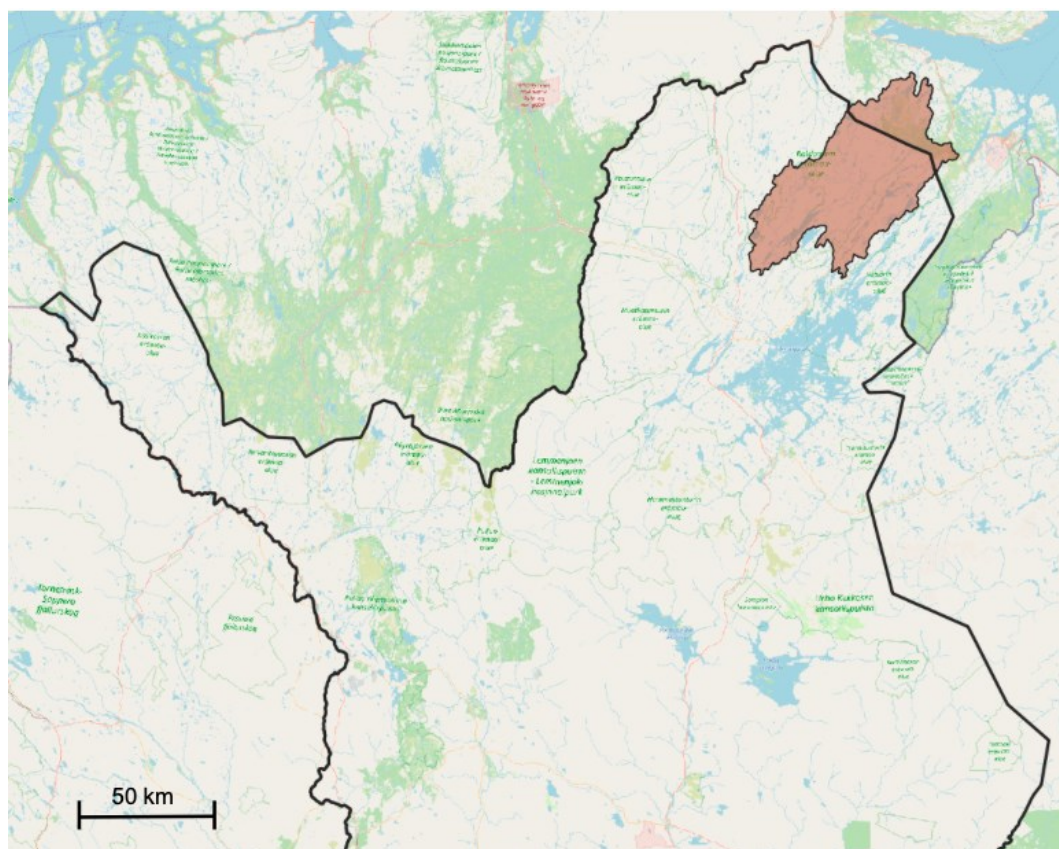
Pohjois-Lapin isojakotoimenpiteet laitettiin lopulta käytäntöön 1960-luvulla. Tähän liittyneissä vesirajankäynneissä selvitettiin rantaan ulottuvien kiinteistöjen vesialueomistukset. Koska kalastusoikeudet kuuluivat oletuksena vesialueiden omistajille, maata omistamattomat ja siten isojaon ulkopuolelle jääneet saamelaiset alkoivat puolustaa perinteisiä kalastusoikeuksiaan etsimällä ja esittämällä vanhoja dokumentteja, joilla pyrittiin osoittamaan Lapin maihin ja vesiin voimassa olevia oikeuksia. [2, s. 13; 9, s. 75.]

Pitkällisten neuvotteluiden ja oikeuskäsittelyiden jälkeen vuonna 1993 erityiset kalastusetuudet vahvistettiin korkeimman oikeuden päätöksellä kiinteistörekisteriotteisiin ja kirjattiin lakiin [9, s. 67]. Oikeudet on vahvistettu Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnan alueilla taloittain vesipiirirajankäyntitoimituksissa vuosina 1985–1996, ja vuosina 1997–2011 maanmittaustoimituksissa ratkaistiin oikeuden jakaantumista osakastiloille [6, s. 39].

3 Näätämöjoen vesistö

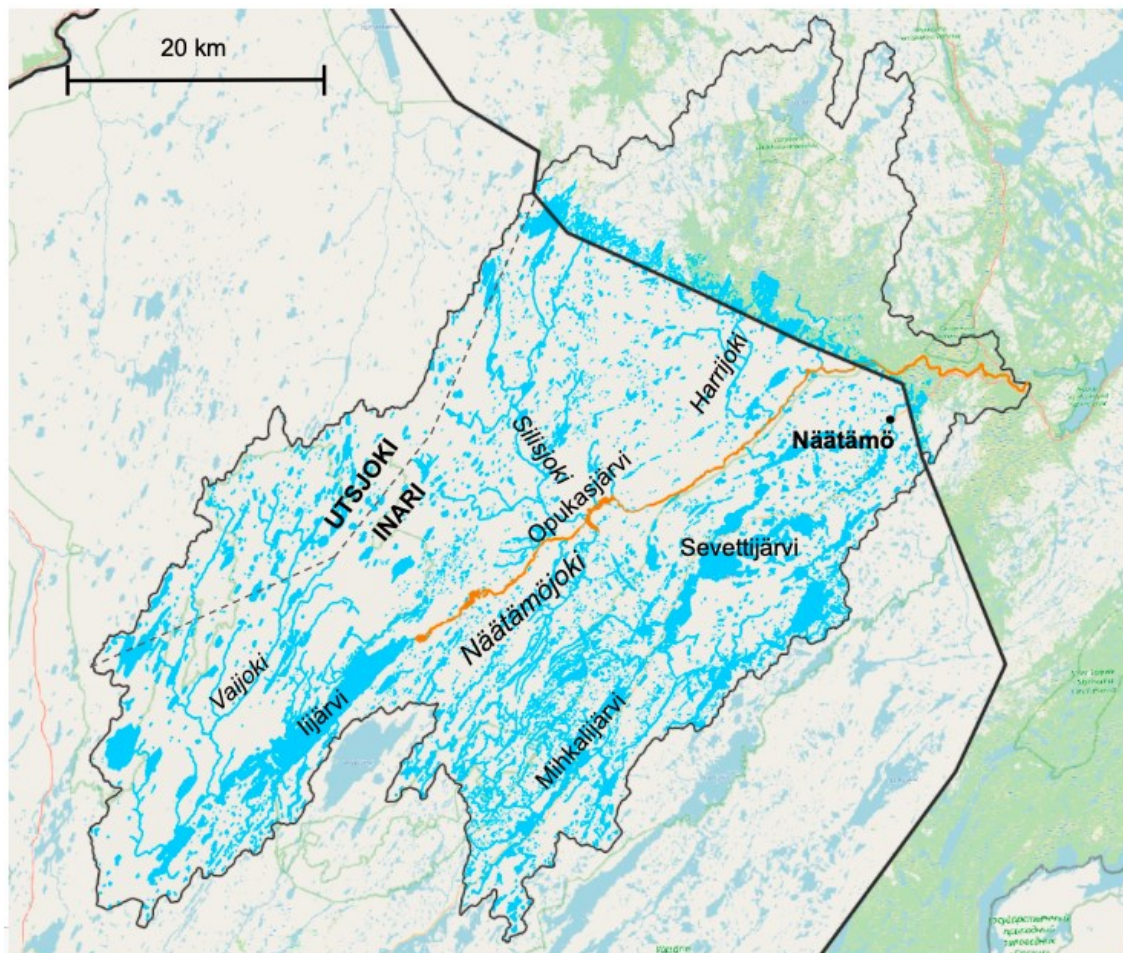
3.1 Sijainti

Näätämöjoen vesistö (kuva 1) on yksi Suomen päävesistöalueista, ja se kuuluu Teno-, Näätämö- ja Paatsjoen kansainväliseen vesienhoitoalueeseen.

Kuva 1. Näätämöjoen vesistö Pohjois-Suomen kartassa punaisena alueena [10; 11; 12].

Suurin osa Näätämöjoen vesistöstä sijaitsee Inarin kunnan alueella Inarijärven pohjoispuolella pienen osan sijaitessa Utsjoen kunnan puolella (kuva 2). Norjan puoleinen osa kuuluu Etelä-Varangin kuntaan. Vesistön pinta-ala Suomen puolella on 2354 km², ja kun mukaan lasketaan Norjan puoleinen osa, kokonaispinta-ala on 2962 km² [13].

Kuva 2. Vesistön vesialueet, Näätämöjoki oranssilla [10; 11; 12; 14].

Vesistön keskusjärvi on Iijärvi, josta Näätämöjoki saa alkunsa. Iijärvi on 193 metrin korkeudella merenpinnasta ja sen pinta-ala on 36,9 km², suurin syvyys 36 m ja keskisyyvyys 8,2 m [15]. Jäämereen laskevan Näätämöjoen pituus on 80 km, josta Suomen puolella on 50 km [16]. Koko vesistöalueella on kaikkiaan 18 jokea, joiden yhteenlaskettu pituus on 234 km, sekä 76 järveä pinta-aloiltaan yhteensä 176 km². Vesistön järvisyys on 7,5 %. [6, s. 8.]

3.2 Seutu ja väestö

Näätämön alue on yksi kolttsaamelaisten perinteisistä asuinalueista. Kolttsaamelaiset ovat muiden saamelaiskansojen ohella Suomen alkuperäiskansa, joiden perinteiset asuinalueet ovat olleet Suomen ja Norjan Lapin koillisosissa sekä Kuolan niemimaalla Venäjällä. Kalastus on poronhoidon ja metsästyksen ohella kolttsaamelaisten perinteinen elinkeino. [17.] Osa vesistön alueesta kuuluu Kaldoaivin erämaa-alueeseen.

Vuolaasti virtaavalla Näätämöjoella (kuva 3) luonnonvaraisesti esiintyvät kalat ovat merilohi, meritaimen, järvitaimen, harjus ja hauki, ja koko kalasto on luonnollisen lisääntymisensä varassa. Suositeltavina kalastustapoina joella ovat heittokalastus, perhokalastus ja soutu-uistelu. [18.]

Kuva 3. Näätämöjoki Opukasjärven riippusillalta yläjuoksun suuntaan. [19, Julkaisulupa 7.3.2023, Osmo Aho.]

3.3 Alueen kalastusoikeuksista

Kalastusoikeudet Suomessa perustuvat kalastuslakiin. Kaikki 18–64-vuotiaat kalastajat maksavat kalastonhoitomaksun, ja vain onkimiseen, pilkkimiseen ja silakan litkaukseen ei tarvita em. maksua. Pohjois-Lapin kotikuntalaiset on vapautettu maksusta lukuun ottamatta oman kunnan sellaisia jokialueita, jotka ovat lohen ja taimenen nousualueita. [20.] Myös kolttalaissa määritetään kolttalueella asuvalla kolttasaamelaisella olevan oikeus harjoittaa kalastusta valtion vesialueella korvauksetta [21, 9. §].

Metsähallitus vahvistaa valtion vesialueille vuosittaiset kalastuskiintiöt [6, s. 38]. Jos yhteiseen vesialueeseen sisältyy erityinen kalastusoikeusalue, kalastuslain 43. §:n mukaan kalastusoikeus jakaantuu siten, että:

— erityisperusteisen kalastusetuuden osakaskiinteistön pyydysyksiköiden enimmäismäärä on samansuuruinen kuin sellaisen yhteisen vesialueen osakaskiinteistön pyydysyksikkömäärä, joka talojen verollepanossa määrätyn veroluvun perusteella vastaa suuruudeltaan kiinteistöä, johon kuuluu erityisperusteinen kalastusetuus [22, 43. §].

Tarkkoja osakaskohtaisia kalastusoikeusmääriä ei ole yleisesti määritetty. Osakaskunnat saattavat sopia kiintiöistä keskenään. On mahdollista, että osakas saa käyttää esim. verkkoa tai yhteistä patoa kalastukseen tiettyinä päivinä, oman omistuksensa suhteessa. [23.] Inarin kalatalousalueella kalastusvalvonassa on noudatettu sellaista käytäntöä, että kun osakkaat pysyvät ns. maltillisessa kalastuskohtuudessa, kalastus on nautinnan mukaista [24].

Koska aikoinaan monet kalastusalueet on määritetty suurpiirteisesti paikannimien mukaan ilman minkäänlaisia koordinaatteja, on monen etuuden tarkka sijainti tulkinnanvarainen [8].

Näätämöjoen vesistö on vaelluskalavesistö, joiden koski- ja virta-alueilla onkiminen ja pilkkiminen on kielletty. Joki on jaettu kolmeen eri kalastusvyöhykkeeseen, joille on erilliset lupansa, ja vain paikallisilla on oikeus kalastaa verkolla. [25.]

Rautujärvellä, Kontinpaistamajärvellä, Taimenjärvellä ja Ukonlahden lammella onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus ovat ilman vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan lupaa kielletty [26].

3.4 Kalakantojen hoito

Näätämöjoen vesistöalueen kalakantojen hoidosta määritetään Lapin ELY-keskuksen laatimassa Inarin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa. Sen mukaan Näätämöjoen kalastusta säädellään Suomen ja Norjan yhteisellä kalastussopimuksella, joka on ensimmäisen kerran asetettu voimaan vuonna 1978 aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sopimuksessa säädetään mm. alueiden yleiset kalastussäännöt ja eri kalojen sallitut kalastustavat. [6, s. 40; 27, 3. artikla.]

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritelty tavoitetilä on inarilaisen kalastuskulttuurin säilyminen elinvoimaisena, koska kalastus on Inarissa ollut vuosisatojen ajan tärkeää niin saaliin, virkistyksen kuin paikallisen kulttuurinkin säilymisen kannalta [6, s. 40].

Näätämöjoen vesistöalueen kohdalla osatavoitteet ovat Suomen puoleisen vesistöalueen vaelluskalojen eli Atlantin lohen ja taimenen vaelluksen ja lisääntymisen turvaaminen sekä kalatautien leviämisen estäminen. Keinoiksi tähän on nimetty mm. yllä mainitun kalastussopimuksen noudattaminen ja uudistaminen, kalastuslupien kiintiöiminen sekä ohjeistuksen lisääminen kalastusvälineiden puhtaudesta. [6, s. 42.]

4 Tutkimus Näätämöjoen vesistön erityisistä etuuksista

4.1 Menetelmät ja suoritus

Erityiset etuudet ovat kiinteistörekisterissä käyttöoikeusyksikkö-määrittelyn alla. Vesistön rajat selvisivät Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkuna-palvelusta hyödyntämällä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) avointa Valuma-aluejakoaineistoa. [28.] Kiinteistötietopalvelussa (KTP) etuudet etsittiin siten, että koko

alue käytiin järjestelmällisesti läpi käyttöoikeusyksiköiden hakupalvelun karttara-
jaustyökälulla. Erityisiä etuuksia Näätämöjoen vesistön alueelta löytyi lopulta
52, joista kaksi on jakaantunut kahteen ja yksi kolmeen alueeseen. Näin ollen
erillisiä etuudellisia alueita on 56.

Kiinteistötietopalvelusta löytyvät käyttöoikeusyksiköiden perustiedot, kuten kiin-
teistörekisteritunnus rekisteriyksikölle, jota etuus koskee (kuva 4). Kullekin re-
kisteriyksikölle on KTP:ssa oma kiinteistörekisteriotteensa, josta selviävät mm.
tämän insinööritoiminnan kannalta olennaiset asiat eli osakkaiden lukumäärä ja näi-
den yhteenlasketut osuudet. Liitteessä 1 on esimerkki KTP:sta otetusta kiinteis-
törekisteriotteesta. Osakastilan manttaali määrää kalastusoikeusosuuden vesi-
alueen kaikkien osakkaiden manttaalien summasta [2, s. 13].

OTE KIINTEISTÖTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ 28.3.2023
 Käyttöoikeusyksikkö 000-2008-K31562 Jääjärvet, erityinen etuus

Sivu 1 (1)

Perustiedot

Käyttöoikeusyksikkötunnus:	000-2008-K31562	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
Nimi:	Jääjärvet, erityinen etuus	Voimaantulopvm:	14.11.1997
Käyttöoikeusyksikkolaji:	Erityinen etuus, kalastusoikeus		
Sijaintikunnat:	Inari (148)		

Käyttöoikeusyksikön osat

1)	000-2008-K31562 / 1				
	Rasitetut:	148-893-10-1	IJJÄRVI	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
				Voimaantulopvm:	14.11.1997
	Oikeutetut:	148-406-876-42	Jääjärvet, erityinen etuus	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
				Voimaantulopvm:	14.11.1997
2)	000-2008-K31562 / 2				
	Rasitetut:	148-893-10-1	IJJÄRVI	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
				Voimaantulopvm:	14.11.1997
	Oikeutetut:	148-406-876-42	Jääjärvet, erityinen etuus	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
				Voimaantulopvm:	14.11.1997
3)	000-2008-K31562 / 3				
	Rasitetut:	148-893-13-1	INARIJÄRVI	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
				Voimaantulopvm:	14.11.1997
	Oikeutetut:	148-406-876-42	Jääjärvet, erityinen etuus	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
				Voimaantulopvm:	14.11.1997

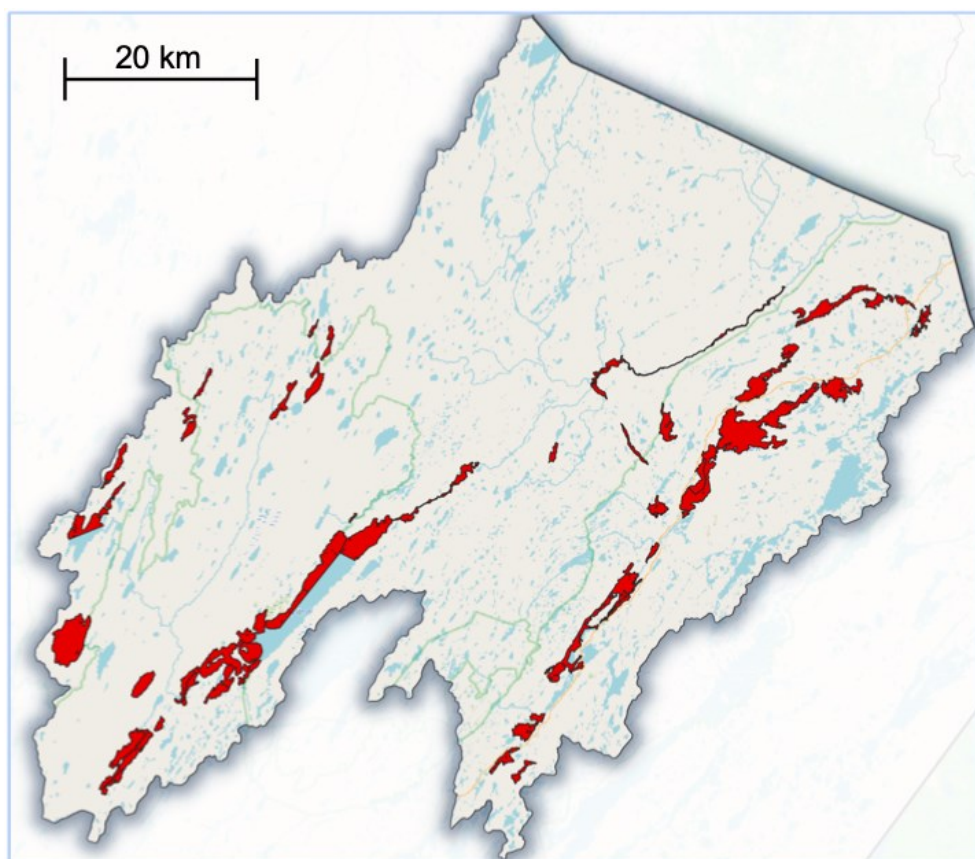
Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 28.3.2023.

Käyttöoikeusyksiköiden tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia.
Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

Kuva 4. Esimerkki käyttöoikeusyksikön perustiedoista, joista selviävät mm. sen
tunnus, nimi, laji, sijaintikunnat sekä siihen liittyvät rasitteet ja oikeudet [29].

Kiinteistöihin pohjautuva kalastusetuus poikkeaa muista kalastusoikeuksista siten, että etuuden sisältöä ei ole kiinteistörekisterissä määritelty kalastukseen liittyvien yksityiskohtien, kuten pyydystyypin tai niiden määrän suhteen [2, s.13].

Kiinteistörekisteriotteista kävi ilmi, että vesistön kaikki erityiset etuudet ovat kalastusoikeuksia ja ne ovat aluemaisia ja yhteisiä. Kaikkien kiinteistöjen osakunnat ovat järjestäytymättömiä. Lähes kaikki etuudet koskevat kokonaisia järviä tai niiden osia, ja vain kaksi etuutta kohdistuu jokialueeseen. Kuvassa 5 on kiinteistörekisteriotteiden pohjalta laadittu kartta, johon on merkitty Näätämöjoen vesistön etuudelliset vedet.

Kuva 5. Näätämöjoen vesistön etuudelliset vedet korostettuina [10; 11; 12; 14; 29].

Kuvan 5 kartassa esitetään, miten erityiset etuudet ovat vesistön sisällä jakaantuneet. Etuudet ovat jossain määrin kasaantuneita aina jollekin alueelle, ja joillain seuduilla, kuten alueen pohjoisosassa, niitä ei ole lainkaan.

Tavallisesti tällä alueella yksi käyttöoikeusyksikkö koskee yhtä rekisteriyksikköä, johon vastaavasti liittyy yksi erityinen etuus. Iijärveä koskevissa etuuksissa on kuitenkin poikkeuksia, koska esim. kahdeksan käyttöoikeusyksikköä ja samalla kahdeksan etuutta kuuluu samalle ”Talo 25 Iijärvessä” -nimiselle rekisteriyksikölle ja sen osakaskunnalle. Tutkimusta tehdessä huomattiin, että monella muullakin etuudella on keskenään yhteneväinen osakaskunta jonkin toisen etuuden kanssa, mutta niiden suhteen osakkaat eivät ole päätyneet kokoamaan etuuksiaan yhden rekisteriyksikön alle.

4.2 Karttojen tekeminen

Kaikki tämän insinööritoimiston kartat on tehty QGIS-paikkatieto-ohjelmistolla, ja niiden teossa hyödynnettiin seuraavia palveluja ja aineistoja:

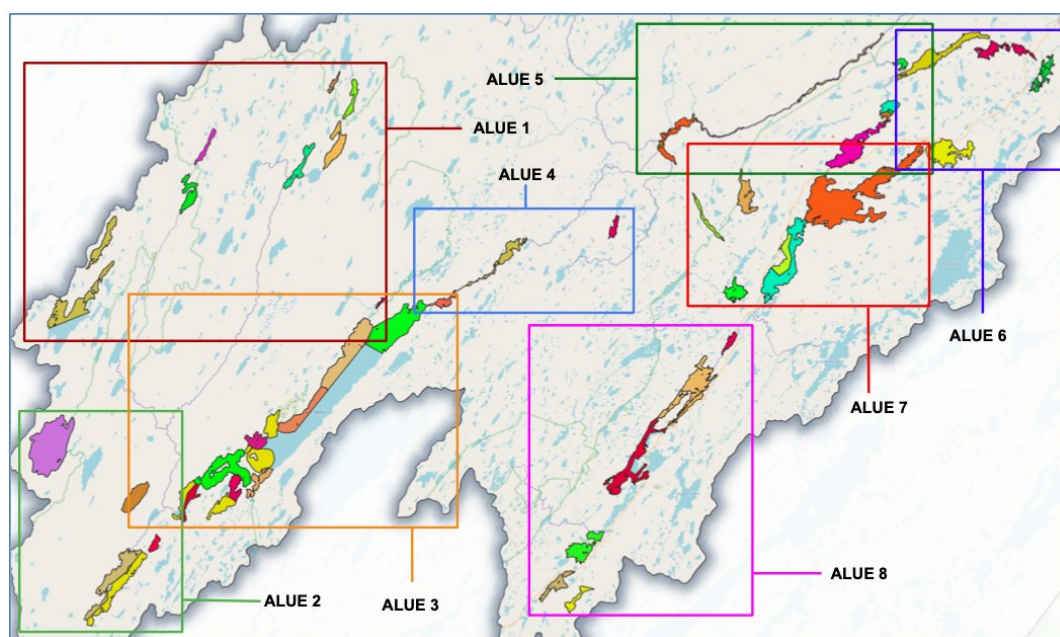
- Pohjakartta on OpenStreetMapin (OSM) serveriltä, jota pystyy käyttämään suoraan QGIS:stä [10].
- Vesistön rajat ja isompien järvien tarkemmat muodot ovat SYKE:n Valuma-aluejako- ja VHS vesimuodostumat 2016 -aineistoista [11].
- Valtakunnan rajat ovat Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelusta [12].
- Suomen vesialueet ovat OSM:n tietokannoista, johon vapaaehtoiset käyttäjät ovat itse ladanneet kartoituksensa [14].

QGIS:ssä on tehty eri karttoja varten erilaisia aluerajauksia ja käytetty eri karttatasoja. Esim. kuvan 5 karttaa varten OSM:n vesialueaineisto rajattiin Näätämöjoen vesistön ja valtakunnan rajoilla, ja luotiin uusi karttataso, johon valittiin kaikki etuudelliset vesialueet. Kiinteistötietopalvelussa ei ole ladattavia paikkatietoaineistoja, joten tämä vaihe tehtiin KTP:n karttaa tarkastelemalla ja ns. käsin valitsemalla. Jotta vesistö erottuisi paremmin ympäristöstään, karttaan lisättiin nk. maski ympäröivän alueen häiventämiseksi.

Etuuksien yksilöintiä varten jokaiselle etuudelle annettiin id-tunniste, jonka ominaisuuksitietoihin syötettiin käyttöoikeusyksikkötunnus, ja ohjelmiston avulla etuuksille laskettiin pinta-alat.

Ne järvi- ja jokialueet, jotka eivät ole kokonaan etuudellisia, on rajattu QGIS:n piirtotyökaluilla mahdollisimman tarkasti Kiinteistötietopalvelun karttoja noudattaen. Näiden etuuksien pinta-alat ovat QGIS:n laskemia eli epävirallisia, ja kun näitä alueita on verrattu pohjakartassa olevien järvien muotoihin, niiden pinta-alat on pyöristetty silmämääräisen arvion mukaan ylös tai alaspäin sopivalta vaikuttavaan viidellä jaolliseen lukuun. Alle kymmenen hehtaarin alueet on pyöristetty hehtaarin tarkkuudella.

SYKE:n vesimuodostuma-aineistojen tietoja pystyi hyödyntämään yli 50-hehtaaristen kokonaisen järvalueen kattavien etuuksien tiedoissa. Aluekarttoihin liittyvien taulukoiden 1-8 lihavoidut pinta-alat ovat noista virallisten arvojen aineistosta. Tämä aineisto ei kuitenkaan sisältänyt kaikkein pienimpiä vesialueita, joten alle 50 hehtaaristen kokonaisen järven käsittävät etuusalueet ovat OSM:n tietokannasta. Kuvan 6 pääkartassa on rajattuna alueet, joista on laadittu suurempimittakaavaiset aluekartat (kuvat 7-14).

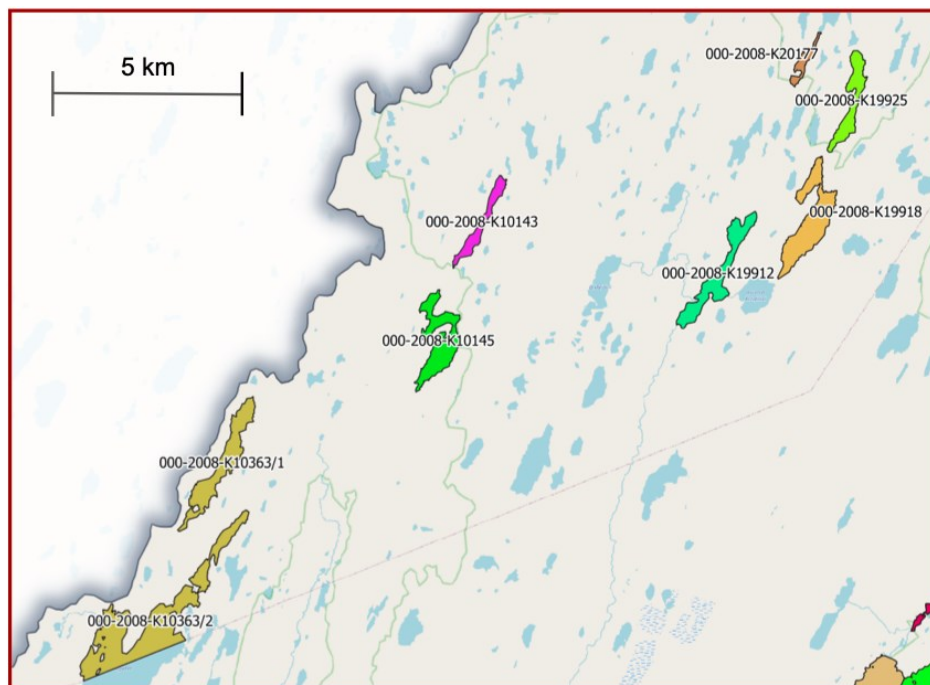

Kuva 6. Vesistön etuuksien pääkartta.

Aluejako liittyy pelkästään tämän insinööritoiminnan karttaesityksiin. Etuusalueiden värijaottelu on satunnainen. Käyttöoikeusyksiköiden nimiöintien rajaamisessa kutakin karttakuvaa varten on käytetty SQL-ohjelmointikielen komentoja.

4.3 Aluekartat ja taulukot

Tässä luvussa on etuuskien aluekarttaesitykset ja niihin liittyvät taulukot 1-8.

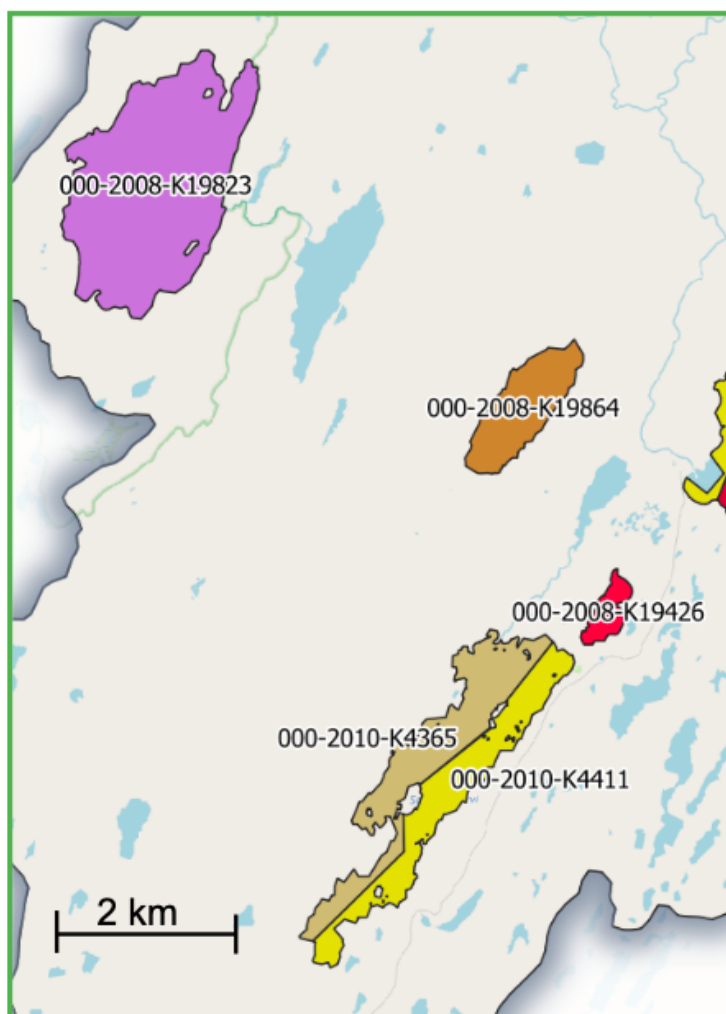

Kuva 7. Alueen 1 eli vesistön länsiosan etuuskien kartta.

Vesistön länsiosassa moni etuus kattaa kokonaisen järven.

Taulukko 1. Alueen 1 etuuskien tiedot. Lihavoidut pinta-alat ovat tarkkoja arvoja.

Käyttöoikeus-yksikkötunnus	Alueen nimi	Aluetyyppi	Pinta-ala (ha)	Osak-kaita	Osuu-det
000-2008-K20177	Syväjärvi / Vm	järven osa	25	41	0,128
000-2008-K19925	Schelsjärvi / Vm	järvi	81	41	0,128
000-2008-K19918	Salmijärvi / Vm	järvi	164	41	0,128
000-2008-K19912	Vaijärvi / Vm	järvi	120	41	0,128
000-2008-K10143	Tsoages Karbuljärvi (Coages Garbboljavri)	järvi	58	48	0,404
000-2008-K10145	Karbuljärvi (Garbboljavri)	järvi	130	48	0,404
000-2008-K10363/1	Johtijärvet	järvi	141	17	0,0884
000-2008-K10363/2		järven osa	330		

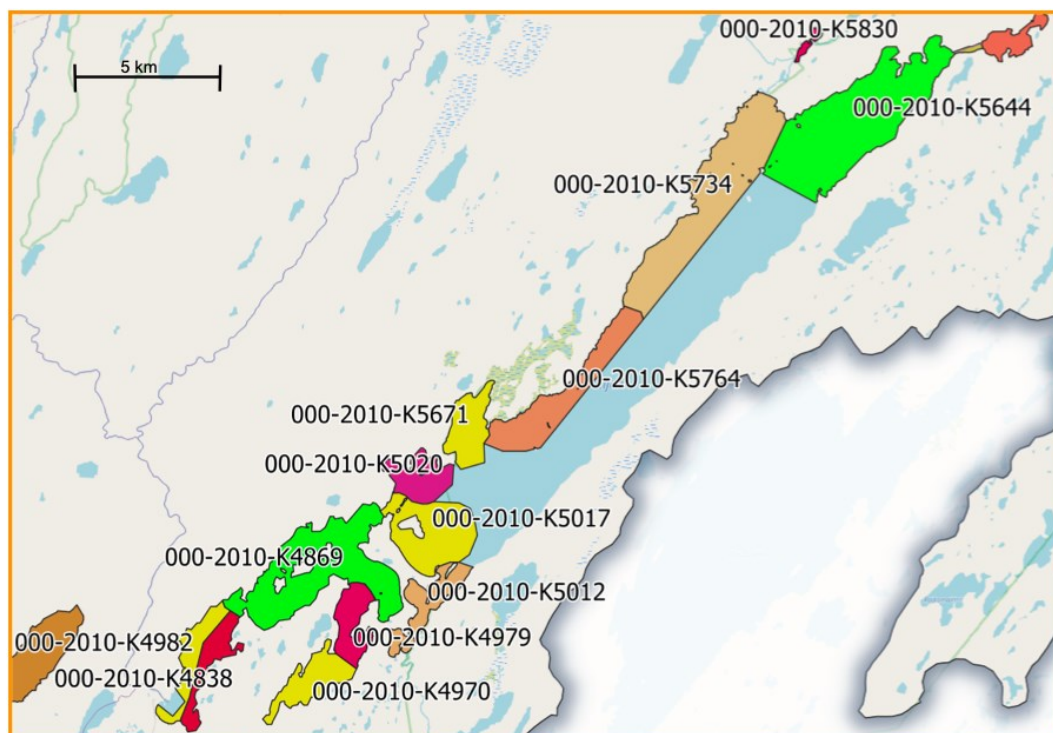

Kuva 8. Alueen 2 eli vesistön lounaisosan etuuskien kartta.

Myös vesistön lounaisosan etuudet täyttävät kokonaisia järvalueita, mm. Jullamojärven ja Sammuttijärven.

Taulukko 2. Alueen 2 etuuskien tiedot. Lihavoidut pinta-alat ovat tarkkoja arvoja.

Käyttöoikeus-yksikkötunnus	Alueen nimi	Alue-tyyppi	Pinta-ala (ha)	Osak-kaita	Osuudet
000-2008-K19823	Jullamojärvi / Vm	järvi	721	35	0,208
000-2008-K19864	Kuivajärvi / Vm	järvi	164	14	0,0482
000-2010-K4365	Sammuttijärvi	järvi	300	36	0,187
000-2010-K4411	Sammuttijärven itäpuoli	järvi	250	63	0,2623
000-2008-K19426	Ulasjärvi / Vm, Ka8	järvi	40	14	0,0482

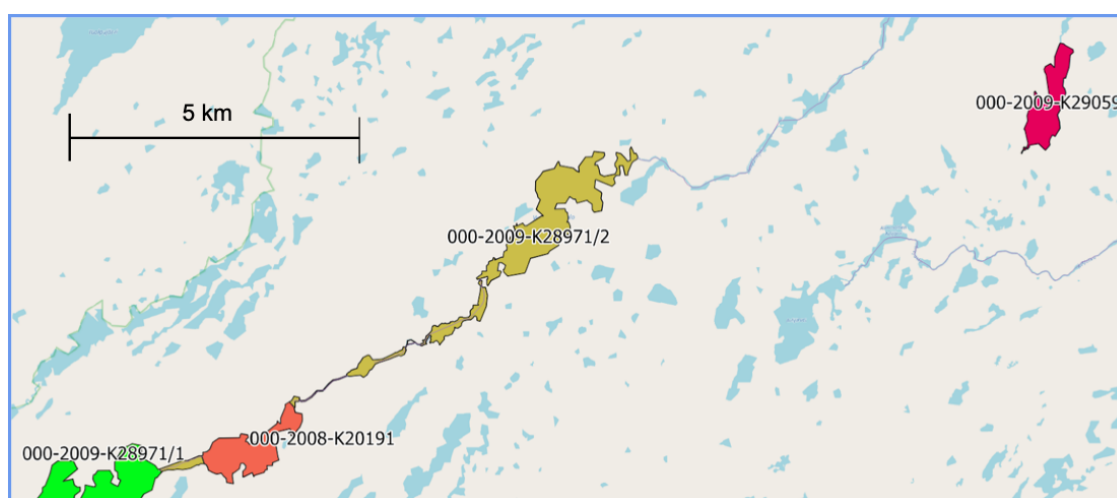
Kuva 9. Alueen 3 eli Iijärven ympäristön etuudet.

Iijärven ympäristössä etuudet ovat jakaantuneet nk. talojen 25 ja 26 kesken.

Taulukko 3. Alueen 3 etuuksien tiedot (jatkuu seuraavalla sivulla).

Käyttöoikeus- yksikkötunnus	Nimi	Aluetyyppi	Pinta- ala (ha)	Osak- kaita	Osuu- det
Talo 25 Iijärvessä:				14	0,048
000-2010-K4838	Porkkamovuonon itäranta	järven osa	85		
000-2010-K4869	Annasaarenuono ja Härkäsalmi	järven osa	400		
000-2010-K4979	Kutulahdesta puoli	järven osa	95		
000-2010-K5012	Pautuvuono	järven osa	105		
000-2010-K5020	Pikkulahti	järven osa	100		
000-2010-K5644	Iijärven pohjoispää	järven osa	560		
000-2010-K5734	Sarviniemestä Vojinkiniemeen asti	järven osa	450		
000-2010-K5830	Tuonpäänjärven vuopaja	kaksi järveä	10		

Talo 26 lijärvessä:				27	0,0753
000-2010-K4982	Porkkamovuonon länsiranta	järven osa	90		
000-2010-K4970	Kutulahdenperä	järven osa	115		
000-2010-K5017	Säärisaaren ympäristä Luolikkoniemeen	järven osa	215		
000-2010-K5671	Isolahti	järven osa	115	30	0,1235
Talot 25 ja 26 lijärvessä:					
000-2010-K5764	Sarviniemen ranta	järven osa	225		

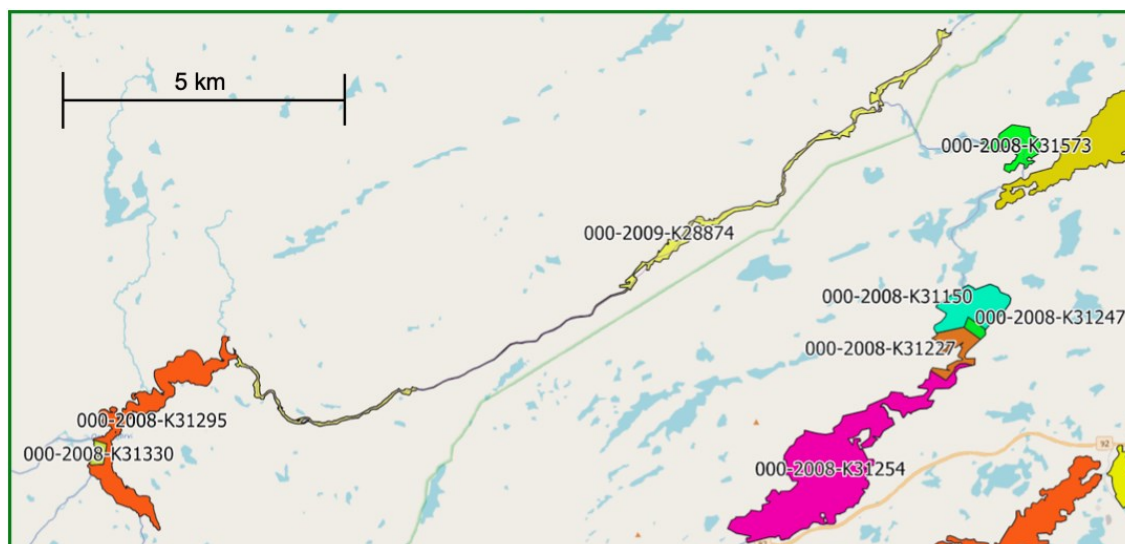
Kuva 10. Alueen 4 eli Näämön yläjuoksun alueen etuudet.

Näämönjoen yläjuoksun alueella on vain muutama etuus.

Taulukko 4. Alueen 4 etuuksien tiedot.

Käyttöoikeus- yksikkötunnus	Nimi	Aluetyyppi	Pinta- ala (ha)	Osak- kaita	Osuudet
000-2009-K28971/1	Näämönjoki ja lom- polot välillä lijärvi ja Vuontis- lompolon itäpää	joen osa / virta	6	8	0,0147
000-2009-K28971/2		lompolo ja joen osa / virta	140		
000-2008-K21091	Kaarttilompolo, Vm	lompolo	60	22	0,0629
000-2009-K29059	Väärämäntyjärvi (Kieropetäjajärvi)	järvi	45	42	0,054

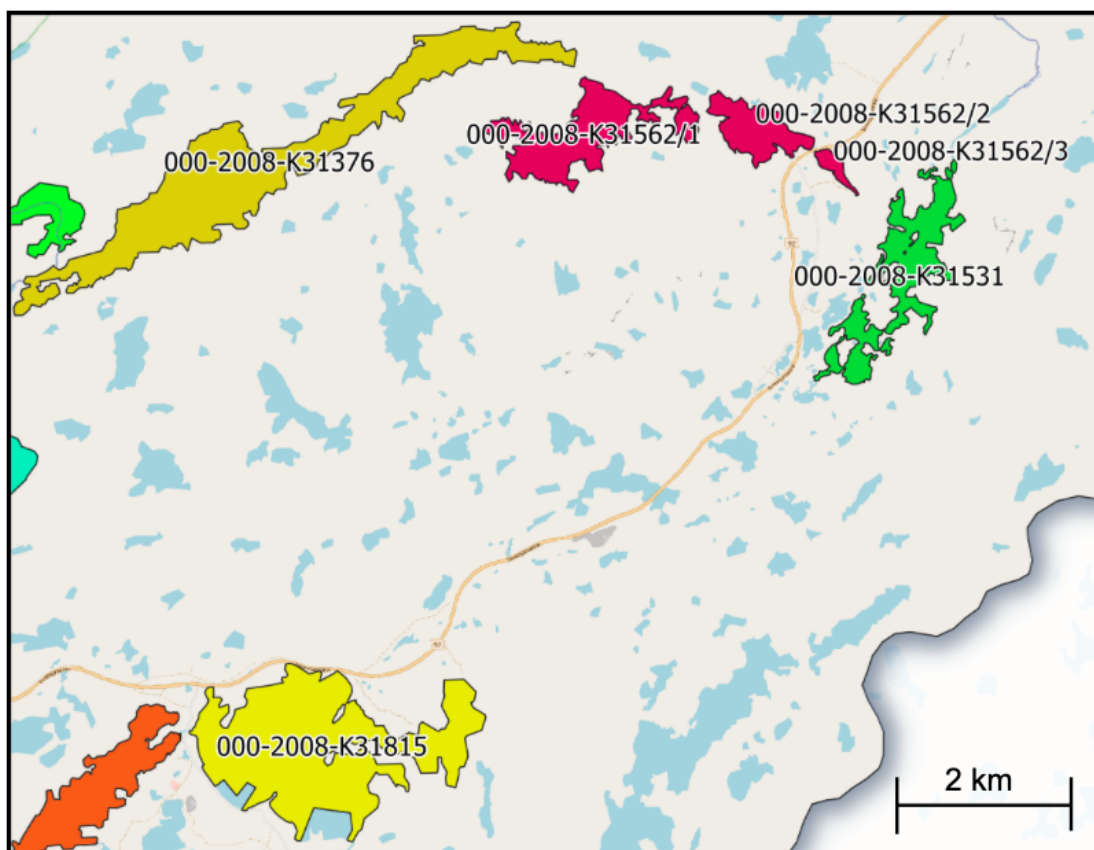

Kuva 11. Alueen 5 eli Näämämöjen keskiosan lähistön etuudet.

Yksi pitkä erityinen etuus kattaa koko Näämämöjen keskiosan. Opukasjärven etuuksien osakasmäärä on huomattavan suuri.

Taulukko 5. Alueen 5 etuuksien tiedot.

Käyttöoikeus-yksikkötunnus	Nimi	Aluetyyppi	Pinta-ala (ha)	Osak-kaita	Osuudet
000-2008-K31330	Opukasjärvi / Nä2	järven osa	8	44	0,0976
000-2008-K31295	Opukasjärvi / Vm	järven osa	140	86	0,1516
000-2009-K28874	Näämämöjoki Opukasjärvestä Niloskoskeen	joen osa / virta	95	44	0,0976
000-2008-K31573	Alajärvi	järvi	40	22	0,0516
000-2008-K31150	Räkkijärvi / Vm	järven osa	70	44	0,0976
000-2008-K31247	Räkkijärvi / Nä6	järven osa	7	22	0,046
000-2008-K31227	Räkkijärvi / Nä1	järven osa	30	22	0,0516
000-2008-K31254	Jänisjärvi	järvi	320	44	0,0976

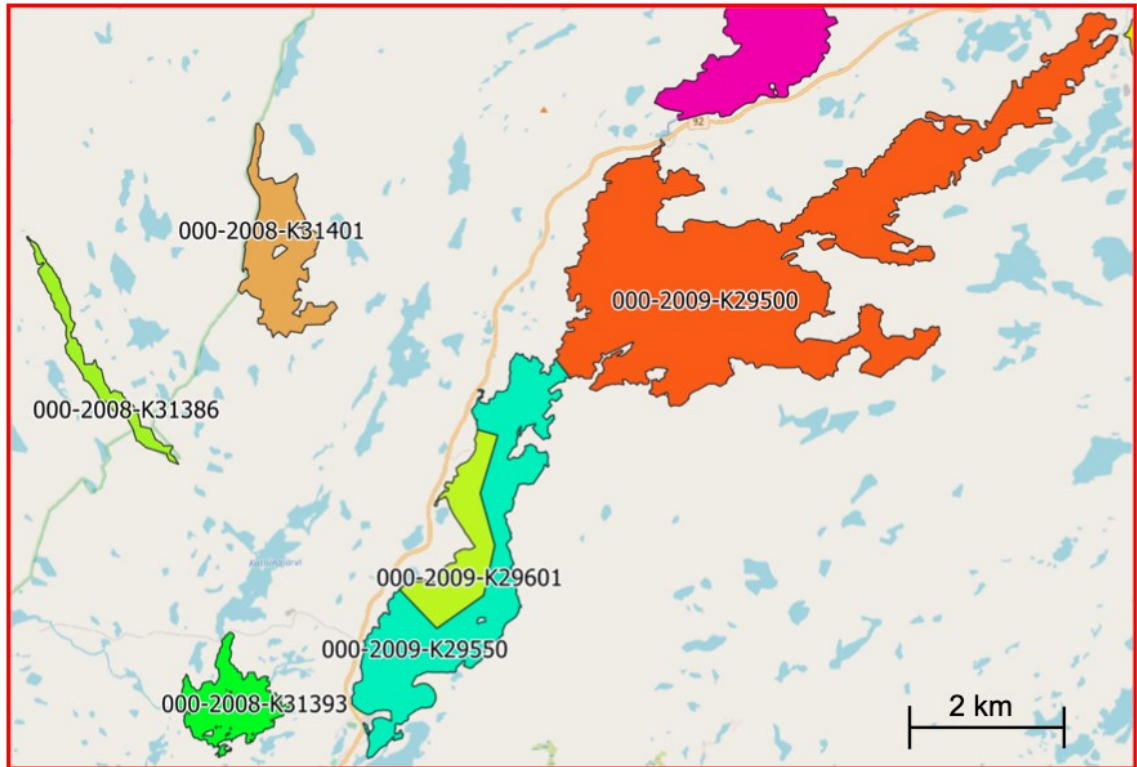
Kuva 12. Alueen 6 eli vesistön koillisosan etuudet.

Vesistön koillisosan etuudet ovat kokonaisuudessaan laajoja, suurimpina Kirakkajärven ja Luolajärven etuudet. Jääjärvien etuus koostuu kolmesta eri alueesta.

Taulukko 6. Alueen 6 etuuksien tiedot. Lihavoidut pinta-alat ovat tarkkoja arvoja.

Käyttöoikeus-yksikkötunnus	Nimi	Alue-tyyppi	Pinta-ala (ha)	Osakkaita	Osuudet
000-2008-K31376	Luolajärvi	järvi	264	44	0,0976
000-2008-K31562/1	Jääjärvet	järviketju	100	22	0,0516
000-2008-K31562/2		järvi	45		
000-2008-K31562/3		järvi	7		
000-2008-K31531	Nuortijärvi	järvi	106	22	0,0516
000-2008-K31815	Kirakkajärvi	järvi	295	44	0,0976

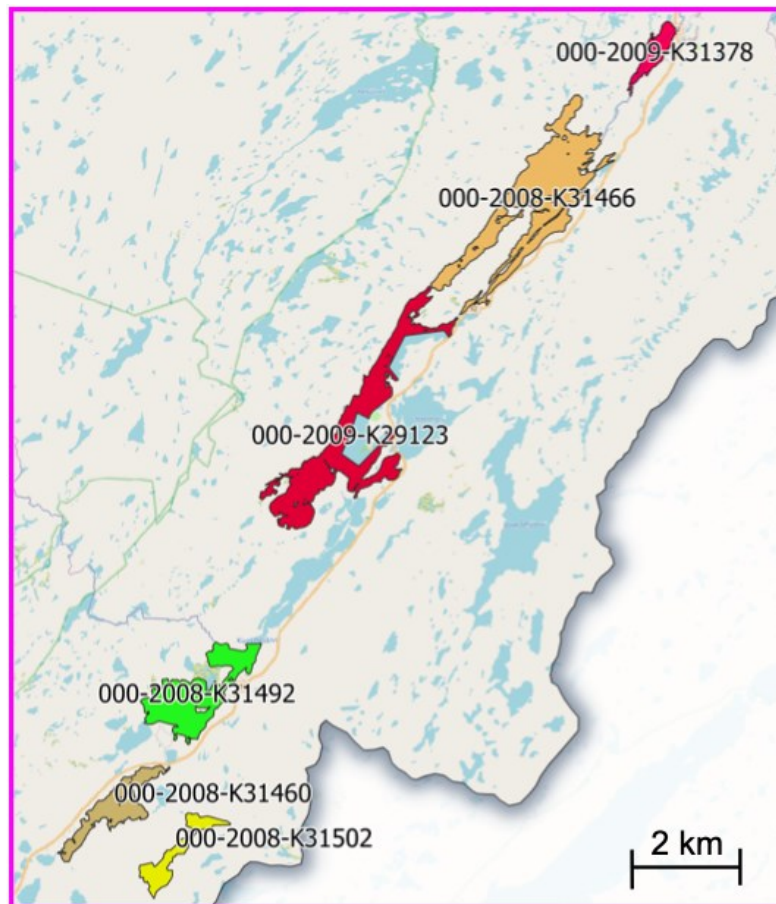

Kuva 13. Alueen 7 eli Sevetijärven ympäristön etuudet.

Laaja Sevetijärvi on kokonaan etuudellinen, ja laajan pohjoispuolen kattava etuus on koko vesistön suurin sekä alueeltaan että osakasmäärältään.

Taulukko 7. Alueen 7 etuuksien tiedot. Lihavoidut pinta-alat ovat tarkkoja arvoja.

Käyttöoikeus-yksikkötunnus	Nimi	Aluetyyppi	Pinta-ala (ha)	Osak-kaita	Osuudet
000-2009-K29500	Sevetijärven pohjoispuoli	järven osa	1200	88	0,1516
000-2008-K31401	Rautujärvi	järvi	172	42	0,054
000-2008-K31386	Suntijärvi	järvi	64	42	0,054
000-2009-K29601	Sevetijärvi / Nä2 (406-876-4)	järven osa	130	22	0,0516
000-2009-K29550	Sevetijärvi	järven osa	410	66	0,1056
000-2008-K31393	Ailijärvi	järvi	116	42	0,054

Kuva 14. Alueen 8 eli vesistön eteläkaakkoisosan etuudet.

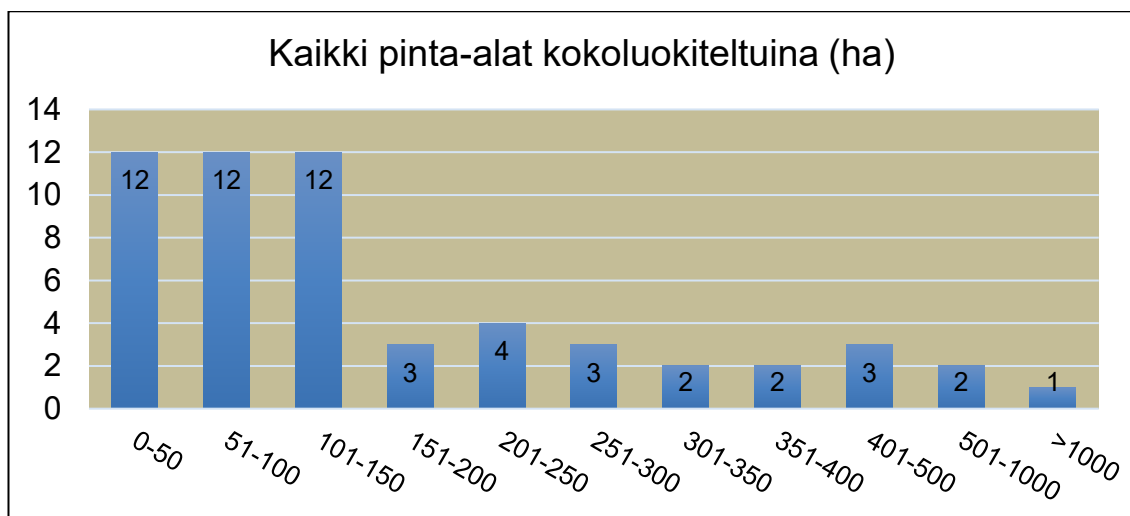
Vesistön eteläkaakkoisosan suurimmat etuudelliset järvet ovat Miihkalijärvi ja Rautaperäjärvi.

Taulukko 8. Alueen 8 etuuksien tiedot. Lihavoidut pinta-alat ovat tarkkoja arvoja.

Käyttöoikeus-yksikkötunnus	Nimi	Aluetyyppi	Pinta-ala (ha)	Osakkaita	Osuudet
000-2009-K31378	Nilijärvi	järvi	45	42	0,054
000-2008-K31466	Rautaperäjärvi	järvi	380	17	0,0667
000-2009-K29123	Miihkalijärvi	järven osa	440	17	0,0667
000-2008-K31492	Kuosnajärvi	järven osa	205	17	0,0667
000-2008-K31460	Jorvaspuolijärvi	järvi	107	17	0,0667
000-2008-K31502	Syrjäpuolenjärvi	järvi	68	2	0,0608

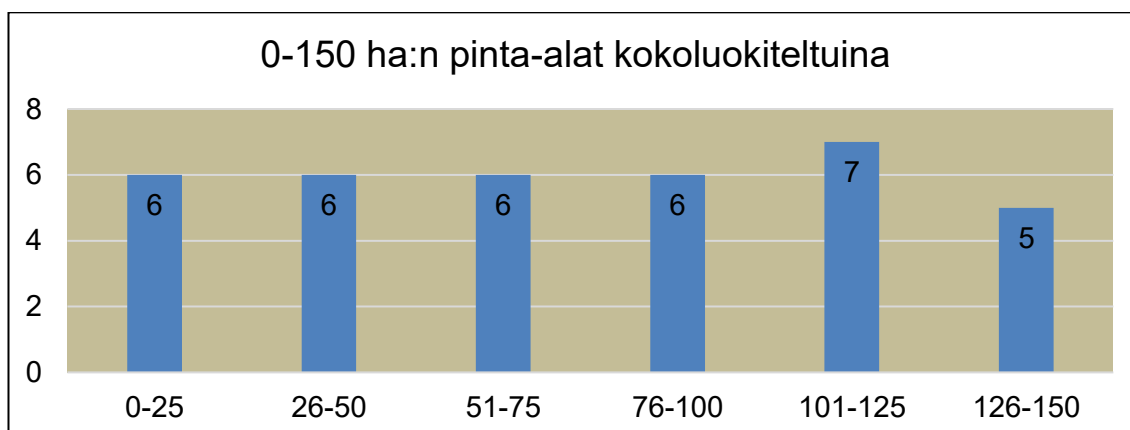
4.4 Etuuksien pinta-alat koottuina

Etuuksien pinta-alat on seuraavassa luokiteltu kuvien 14 ja 15 kaavioissa.

Kuva 15. Kaavio etuuksien pinta-aloista kokojen mukaan luokiteltuina. Luokkien koot kasvavat yli 400 hehtaarin aloissa.

Kuvan 15 kaaviosta nähdään, että suurin osa etuusalueista on kooltaan alle 150 hehtaaria. Yleisesti on huomioitava, että monien etuuksien pinta-alat, kuten niiden määrittelytkin, ovat karkeita pyöristysiksi. Jotkut rajatapaukset saattavat siis todellisuudessa kuulua viereiseen kokoluokkaan. Etuuksien kaikki osa-alueet on käsitelty tässä erillisinä alueina.

Kuva 16. Kaavio 0-150 hehtaarin pinta-aloista kokoluokiteltuina.

Kuvan 16 kaaviosta nähdään, että pienimpien eli alle 150 hehtaarin kokoisten etuusalueiden pinta-alat jakaantuvat 25 hehtaarin kokoisissa luokissa kutakuinkin tasaisesti.

5 Yhteenveto ja pohdinta

Insinöörityöni päämääränä oli koota perustiedot Näämön vesistöalueen erityisistä etuuksista. Työ painottui alkuperäisen suunnitelman mukaan karttaesityksiin, ja etuuksien käyttäytymisestä kiinteistötoimituksissa käsiteltiin lähinnä perusasiat. Lisäksi työssä esiteltiin erityisten etuuksien syntyhistoriaa sekä Näämön aluetta.

Erityiset etuudet ovat osa kiinteistöjärjestelmämme historiaa, ja niiden tutkiminen oli minulle myös tutkimusmatka Pohjois-Suomen ja saamelaiskansojen historiaan. Tämän insinöörityön aihe oli minulle hyvin mieluinen, sillä siinä yhdistyivät mielenkiintoni karttoihin ja kiinteistötekniikkaan sekä sukujuuriini Pohjois-Suomessa. Huomasin tietäväni hyvin vähän saamelaisten menneisyydestä ja mietinkin, kuinka paljon aiheetta käsiteltiin esimerkiksi peruskouluopetuksessa.

Aloitin työprosessin selvittämällä Kiinteistötietopalvelusta erityisten etuuksien perustiedot, määrät ja sijainnit. Samalla aloitin etuuksien teorian selvittämisen, ja koska nämä etuudet ovat olleet voimassa eri asteisesti, eri käsitteillä, eri vuosikymmeninä ja vuosisatoinakin, niiden historian ja eri muotojen selvittäminen olikin paikoin haasteellista. Selvitin myös Näämön vesistöalueen maantieteellisiä ominaisuuksia.

Tein karttakuvaukset QGIS-paikkatieto-ohjelmistolla. Etuuskarttojen kuvaustekninen tavoite oli saada jokainen etuudellinen alue esitettyä riittävän selkeästi mutta kuitenkin siten, etteivät suurempimittakaavaiset aluekartat olisi asiayhteyteen suhteutettuna tarpeettoman yksityiskohtaisia ja että niiden sijainti pääkartan suhteen hahmottuu riittävän selkeästi. Tämä työvaihe vaati paljon suunnittelua ja kokeilemista.

Karttojen lisäksi koostin taulukot niistä erityisten etuuksien tiedoista, jotka olivat aiheen kannalta oleellisia. Eniten pohdintaa aiheuttivat etuuksien pinta-alojen suuruuksien esitystarkkuudet, sillä joihinkin pinta-aloihin sai virallisesta lähteestä tarkan arvon, kun taas joidenkin pinta-alojen asianmukainen tarkkuus oli valistunut pyöristys QGIS:n laskemasta pinta-alan arvosta.

Halusin, että luvussa 4.3. kukin aluekartta ja sitä vastaava taulukko olisi mahdollisuuksien mukaan samalla sivulla, ja että aluekartta olisi selkeyden takia mahdollisimman suurikokoinen. Tämän vuoksi olen halunnut kyseisillä sivuilla jättää kuvien ja taulukoiden sanalliset kuvailut mahdollisimman vähälle, jotta näille aluekarttoille ja taulukoille jäisi mahdollisimman paljon tilaa.

Kaiken kaikkiaan Näämämöjoen vesistön alueelta löytyi 52 erityistä etuutta, joista kolme oli jakaantunut useampaan alueeseen. Yhteensä erillisiä etuudellisia alueita on 56, joista 36 on kooltaan alle 150 hehtaaria. Kaikki etuudet ovat aluemaisia yhteisiä kalastusetuuksia.

Tämä insinööritoiminta voi toimia apuna alueen kalakantojen kestävän kehityksen seurannassa. Jatkotutkimusta olisi kiinnostavaa tehdä siitä, miten osakkaiden eri kokoiset osuudet kustakin erityisestä etuudesta käytännössä vaikuttavat siihen, paljonko he saavat etuusalueelta kalastaa. Olisi hyvä selvittää, miten kalastusoikeuteen vaikuttaa vaikkapa sellainen tilanne, jossa yhden osakkaan osuus jostain etuudesta on esim. 0,1 ja toisen osakkaan 0,2. Tarkin vastaus, jonka muutamalta asiantuntijalta tästä kysyttyäni ehdin tämän työn tekoajan puitteissa saada, oli jo luvussa 3.3 mainittu maltillinen kalastuskohtuus kaikilla. Olisi siis kiinnostavaa saada selkeämpi kuva siitä, minkälaisia tarkempia kalastusrajoituksia osakaskunnat ovat osakkailleen määrittäneet.

Lähteet

- 1 Rummukainen, Aune & Salila, Jari. 2011. Erityinen etuus osana kiinteistöjärjestelmää. Ympäristöjuridiikka 32 (2011): 1, s. 32-56.
- 2 Ervola, Asta; Rautiainen, Mikko; Seppänen, Markku; Malin, Mikko & Bis, Jukka. 2019. Erätalous valtion alueilla – yleis- ja erityisoikeuksien käyttö. Verkkoaineisto. Metsähallitus. <<https://julkaisut.metsa.fi/as-sets/pdf/lp/Asarja/a230.pdf>>. Luettu 17.3.2023.
- 3 Hyvönen, Veikko O. 2001. Kiinteistönmuodostamisoikeus II, Kiinteistötoimitukset. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino.
- 4 Honkanen, Marja-Leena. 1985. Kalastusoikeus. Mänttä. Mäntän kirjapaino.
- 5 Maakaari. 1734. 1/1734.
- 6 Laki, sisältävä määräyksiä välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta. 1902. 23.7.1902/31.
- 7 Inarin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma, luonnos 2.9.2021. Verkkoaineisto. Inarin kalatalousalue. <<https://inarinkalatalousalue.fi/wp-content/uploads/Inarin-KHS-lausuntoversio-2.9.2021.pdf>>. Luettu 10.3.2023.
- 8 Rummukainen, Aune. 2023. Yliopettaja, Metropolia AMK. Sähköpostikeskustelu 13.3.2023.
- 9 Sillanpää, Jouko. 2006. Ylä-Lapin isojaot ja saamelaisten maa- ja metsäoikeudet. Maanmittaus 81:1-2 (2006), s. 49-79.
- 10 OpenStreetMap. Verkkoaineisto. <<https://openstreetmap.org/>>.
- 11 Ladattavat paikkatietoaineistot. Verkkoaineisto. Suomen ympäristökeskus. <https://www.syke.fi/fi-FI/Avoim_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot>. Ladattu 21.1.2023.
- 12 Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. Verkkoaineisto. Maanmittauslaitos. <<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>>. Ladattu 21.1.2023.
- 13 Suomen rajavesistöt. Verkkoaineisto. Rajavesikomissio. <https://web.archive.org/web/20131127145409/http://www.rajavesikomissio.fi/transboundary_watercourses_in_finland_FIN.pdf>. Luettu 24.3.2023.

- 14 Download OpenStreetMap data for this region. Verkkoaineisto. Geofabrik GmbH. <<https://download.geofabrik.de/europe.html>>. Ladattu 21.1.2023.
- 15 Iijärvi (69.031.1.001). Verkkosivusto. Järvi-meriwiki. <[https://www.jarviwiki.fi/wiki/Iijarvi_\(69.031.1.001\)](https://www.jarviwiki.fi/wiki/Iijarvi_(69.031.1.001))>. Luettu 8.3.2023.
- 16 Google Maps. Verkkoaineisto. <<https://www.google.com/maps/>>. Luettu 17.3.2023.
- 17 Kolttasaamelaisten historia. Verkkoaineisto. Talvikylä Kolttakulttuurisäätiö. <<https://www.kolttasaamelaiset.fi/kolttakulttuuri/kolttasaamelaisten-historia/>>. Luettu 17.3.2023.
- 18 Kalastusrajoitus.fi. Verkkoaineisto. <<https://kalastusrajoitus.fi/#/kalastusrajoitus>>. Luettu 12.3.2023.
- 19 Aho, Osmo. 2007. Kotialbumi. Julkaisulupa 7.3.2023.
- 20 Kalastusluvut valtion vesille Metsähallitukselta. Verkkosivusto. Metsähallitus. <<https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/luvat/kalastusluvut>>. Luettu 8.3.2023.
- 21 Kolttalaki. 1995. 24.2.1995/253.
- 22 Kalastuslaki. 2015. 379/2015.
- 23 Åkerblom, Rasmus. 2023. Juristi, Kalatalouden keskusliitto, Helsinki. Sähköpostikeskustelu 15.3.2023.
- 24 Kokkonen, Pekka. 2023. Toiminnanjohtaja, Inarin kalatalousalue, Inari. Sähköpostikeskustelu 15.3.2023.
- 25 Vapalupa-alue. 1565 Näättämojoki, Silisjoki, Vaijoki, Inari. Verkkoaineisto. Metsähallitus. <<https://www.eraluvat.fi/media/kartat/vapalupa-alueet/lappi/1565-naatamojoki.pdf>>.
- 26 Kalastuksen sähköiset asiointipalvelut. Verkkoaineisto. <<https://kalastusrajoitus.fi/#/kalastusrajoitus>>. Luettu 12.3.2023.
- 27 Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välinen SOPIMUS kalastuksesta Näättämojoen kalastusalueella. 1978. 18/1978.
- 28 Paikkatietoikkuna. 2023. Maanmittauslaitos.
- 29 Kiinteistötietopalvelu. 2023. Maanmittauslaitos.

Esimerkki kiinteistörekisteriotteesta

KIINTEISTÖREKISTERIOTE 23.3.2023
Rekisteriyksikkö 148-406-876-39 Syrjäpuolenjärvi, erityinen etuus

Sivu 1 (2)

Perustiedot

Kiinteistötunnus:	148-406-876-39	Rekisteröintipvm:	10.9.2008
Nimi:	Syrjäpuolenjärvi, erityinen etuus	Palstojen lukumäärä:	0
Rekisteriyksikkölaji:	Yhteinen erityinen etuus		
Kunta:	Inari (148)		
Arkistoviite:	1:53		

Muodostumistiedot

Kiinteistötoimitus tai viranomaispäätos:		
Aikaisemmin syntyneen yksikön rekisteröinti	Rekisteröintipvm: 10.9.2008	Voimaantulopvm: 14.11.1997

Erottamattomat määräalat ja erillisinä luovutetut yhteisalueosuudet**Kaavat ja rakennuskiellot****Rasitteet, käyttöoikeudet ja käyttörajoitukset**

1) Erityinen etuus, kalastusoikeus (000-2008-K31502) Syrjäpuolenjärvi, erityinen etuus	Rekisteröintipvm: 10.9.2008 Voimaantulopvm: 14.11.1997
Arkistoviite: 1:53 Oikeudet: 148-406-876-39 Syrjäpuolenjärvi, erityinen etuus Rasitetut: 148-893-13-1 INARIJÄRVI	

Osakaskunta

Järjestäytymätön osakaskunta
Tieto perustuu osakaskunnan ilmoitukseen.

Osakasluettelo

Osuudet yhteensä: 0,060800	
Osakkaat:	Osuuden suuruus:
148-406-5-1 KALTIO	0,030400
148-406-5-2 KARSIKKONIEMI	0,030400

Kiinteistötoimitukset ja viranomaispäätökset

1) Kiinteistön määritys Arkistoviite: MMLm/15938/33/2009	Rekisteröintipvm: 25.2.2010
2) Kiinteistön laadun muuttaminen	Rekisteröintipvm: 28.2.2013

Muita tietoja

1) Näätämön kylän talolle 5 annetut kalastusnautinnat Syrjäpuolenjär- vessä kiinteistön rn:o 893:13:1 vesialueella toimitus nro 10556 (1:53).	Rekisteröintipvm: 10.9.2008
--	-----------------------------

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 23.3.2023.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia.
Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.